

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50.—	celo leto naprej . . . K 55.—
pol leta 25.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13.—	ne dobijo ga pa oni, ki so šele potem
na mesec 4.50	si nakupili ali se preselili.
	celo leto naprej K 60.—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
 Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izveniški nedelje in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih inzeratih no dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazatoli. Na samo plačane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
 „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48.—	četrt leta 12.—
pol leta 24.—	na mesec 4.—

Posa nazna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Dr. J. Hočevar:

Vojno-kreditni zavod za južno vojno okrožje.

Iz sto in sto ran krvavi vsled vojnih dogodkov gospodarstvo na Goriškem, v Istri, v Trstu, Dalmaciji, na Kranjskem, na Koroškem in v južni Tirolski. Vojska je opustošila cele pokrajine, uničila mesta, trge in vasi, porušila domove, razbila, onemogočila in otežila obstojnost ljudi vseh slojev, zanesla smrt in razvaline tja, kjer je prejel svetlo življenje in delo. Kar pa je klena pest vojske ni dosegla neposredno, t. j. z obstrlevaljem, razstreljenjem, zračnim napadom itd., je dosegla vsaj posredno z navalom sovražnika, nasilno izpraznitvijo (evakuacijo) ali z onemogočitvijo prometnih razmer, ki so veljale za navedene dežele kot ožje okrožje.

Prebivalstvo prizadetih pokrajin po ogromni večini ni v stanu iz lasne moči zaceliti si rane, ki jih jim je brez njih krivde vojska zadala, popraviti ali na novo zgraditi svoje domove in vzpostaviti svojo uničeno prejšnjo obstojnost.

Zato je vlada sklenila tem nesrečnim državljanom na dvojen način priškrčiti na pomoč.

Prvič je dala namestništvom, oziroma deželnim predsedništvom (oddelke za zopetno zgradbo) na razpolago primarne fondne, iz katerih dobijo poškodovanci premoženju in škodi primerne podpore, katerih ne bo treba vrniti. S dovoljenjem ministrstva za javna dela in za poljedelstvo presegajo te podpore lahko tudi 10.000 kron.

Ali ta pomoč je nezadostna. Zato je vlada ustanovila tudi z ukazom finančnega ministrstva z dne 16. decembra 1917 št. 492 dr. zak., po vzoru enakakega, že od leta 1915. delujočega zavoda za Galicijo, vojnokreditni zavod za južno vojno okrožje, ki ima sedaj svoj sedež v Celovcu, ki se pa more premestiti tudi drugam.

O tem zavodu so še danes razširjena nejasna, napačna domnevanja in mnenja, vsled česar naj mi bo torej dovoljeno, da podam zlasti v prid prizadetih strank nekoliko kratkih pojasnil o namenu in sredstvih tega zavoda, in o pogojih, pod katerimi daje posojila. Točna, vsestranska natančna pojasnila dobijo stranke pri zanje pristojnem tajništvu cenzorskega kolegija našega zavoda, ali pa pri ravateljstvu zavoda.

Omenjena tajništva uradujejo, in sicer za Goriško - Gradišče v Gorici, via Seminario 5, za Trst z okolico ter Istro v Trstu, via del Campanile 13, za Kranjsko v Ljubljani, Poljanska cesta 2, za Koroško v Celovcu, Villacherstrasse 6, za Dalmacijo v Dubrovniku in za južno Tirolsko v Boznu, Silbergrasse 5.

Namen in naloga vojnokreditnega zavoda je »s posojili omogočiti in olajšati popravilo škod, ki jo je utrpelo prebivalstvo v južnem vojnem okrožju vsled vojnih dogodkov neposredno ali posredno«; in sicer neposredno vsled obstrlevalja, razstrelitve, zračnega napada itd., posredno pa vsled navalov sovražnika, evakuacije, omejitve prometnih razmer itd.

Sredstva za to pomožno akcijo je dobil zavod od države same, ki je za sedaj v ta namen posvetila 30 milijonov kron, kateri znesek se ob potrebi povzame: lahko pa tudi nadaljna sredstva tudi iz denarnih vlog, s katerimi se udeležijo lahko tudi delniške banke in zavarovalne družbe, ki delujejo v ožjem vojnem okrožju.

Vojnokreditni zavod za j. v. o. daje torej proti primerni varnosti bankovna posojila v svrhu zopetne zgradbe ali poprave posojil, vzdrževanja obrata, izvrševanja poklica, vzdrževanja gospodarenja in poslovanja itd.: hišnim posestnikom, kmetovalcem, trgovcem, obrtnikom, industričarjem, podjetjem za promet s tujci (hoteli, penzionari, gostilne itd.), pripadnikom prostih poklicev (odvetniki, notariji, zdravniki, civilni tehnikarji itd.), občinam in občinskimi zavodom, okrajnim bolniškim blagajnam, kreditnim organizacijam, distributivnim in produktivnim zadrugam, zdraviliščnim komisijam in prizanim zvezam za pospeševanje tujeskega prometa.

Zavod pa ne daje posojila za nabavo ali popravilo poškodovane ali uničene hišne opreme, osebne opreme, živil, sploh za porabne namene; tudi ne za plačilo davkov, zaostalih obresti, posojil ali za katerekoli spekulativne namene.

Za nabavo uničene ali poškodovane hišne in osebne opreme, rokodelskega orodja itd. daje, kakor že gori omenjeno, namestništvo ali deželna vlada primerno podporo iz dotičnega fonda.

Posojilo pri tem zavodu dobijo sploh le oni, ki so bili sami oškodovani in so že pred vojno imeli v tem kraju dotično posestvo ali podjetje ali obstojnost; ne dobijo ga pa oni, ki so šele potem si nakupili ali se preselili.

Prošnje za posojilo je vložiti pisмено ali pa na zapisnik pri tajništvu krajevnega pristojnega cenzorskega kolegija, torej za Goriško-Grad, v Gorici, via Seminario 5, za Trst z okolico in za Istro v Trstu via del Campanile 13, za Kranjsko v Ljubljani, Poljanska cesta 2 in za Koroško v Celovcu, Villacherstrasse 6.

Dotično tajništvo predloži potem prošnjo, ko jo je kolegij cenzorjev presodil, ravateljstvu zavoda v odločitev. Samo o prošnjah za posojilo do 5000 K odločuje kolegij cenzorjev v lastnem delokrogu.

V teh prošnjah za posojilo je navesti: a) visokost škode in kako je nastala (neposredno ali posredno); b) visokost zaželenega posojila; c) namen, za katerega se rabi posojilo; d) premoženjske razmere; e) varnost, ki jo za posojilo nudi in f) način, kako misli posojilo vrniti.

Prošnjam je priložiti potrdilo okrajnega glavarstva o škodi, posesne liste, zemljišne izvečke, zavarovalne police, ter oziroma prošnjam trgovcev, obrtnikov in industričarjev mnenje trgovske in obrtne zbornice ali obrtne zadruge, prošnjam občin in občinskih zavodov predlog deželnega odbora, prošnjam podjetij za tujci promet ter zdraviliščnih komisij mnenje od dežele priznane zveze za pospeševanje tujeskega prometa itd.

Varnost za posojilo se daje z zastavo posestva, zastavo vrednostnih papirjev, z menicami, z odstopom knjižnih terjatev, s poročstvom plačila zmognih porokov, z zastavo blaga, ki ima tržno ceno in drugih sposobnih premoženij (oprava tovarne, inventar posestva i. t. d.).

Mali trgovci in obrtniki dobijo v posebnega ozira vrednih slučajih posojilo do 5000 kron tudi brez posebne varnosti.

Za posojilo občinam služi v varnost njih davčna moč, ako je pričakovati, da zmorejo plačevanje posojila z občinskimi dokladami ali drugimi dohodki.

Ako poškodovanec nikakor ne more dati nobene izmed omenjenih varnosti, njegov gospodarski obstoj pa je ogrožen, potem prevzame zanj država jamstvo za morebitni izpadek, ako je pričakovati, da bo prosilec po svojih osebnih in gospodarskih razmerah prišel v položaj, da bo posojilo svoječasno poravnal. S tem »državnim jamstvom« za izpadek, ki ga prevzame finančno ministrstvo po predlogu ravateljstva, bo tudi takim poškodovancem, ki niso v stanu dati nobene varnosti za posojilo, omogočeno zopet ustvariti si uničeno obstojnost. Ni dvoma, da bo finančno ministrstvo v obliki meri na ta način pomagalo zlasti najsiromašnejšim slojem zopet na noge.

Posojilo se daje ali na dolžno pismo ali pa na menice; deželnim kreditnim zavodom z vložitvijo denarja na tekoči račun, hranilnicam pa z vlogo na vložene knjižice.

Obresti so v obče nizke. V ozira vrednih slučajih se jih največ do preteka petega leta po sklepu miru z Italijo sploh odpisuje. Navadno pa se določijo na 3%, 4%, 5% in več.

Obresti po 3% imajo plačati: hišni posestniki, pripadniki prostih poklicev, zakupniki kmetijskih posestev od posojil za setev, zdraviliščne komisije, deželne zveze za pospeševanje tujeskega prometa, v gotovih slučajih tudi kreditne zadruge, slednjic, ako rabijo posojilo za investicije, tudi trgovci, obrtniki, podjetja za promet s tujci in industričarji.

Obresti po 4% imajo plačati: občine in občinski zavodi, okrajne bolniške blagajne in v svrhu vzdrževanja izplačevanja kuponov tudi kreditne organizacije.

Veleposestniki, veleindustričarji, industrijske delniške družbe ter kreditne organizacije (slednje le pod gotovimi pogoji) imajo plačati najmanj 5%, vsaj pa za 1/10 nad obrestno mero avstro-ogrsko banke.

Ravno te obresti (1/10 nad obrestno mero avstro-ogrsko banke najmanj pa 5%) plačuje se pa od posojila za obrat (za zvišanje obratne zaloge ali za nakup obratnih sredstev, torej pri

kmetovalcih n. pr. za nabavo živine, nakup gnojil, za upravne stroške itd., pri industričarjih za nakup surovin ali drugih neobhodno potrebnih materialij itd.).

V posebnega ozira vrednih slučajih pa se — kakor že omenjeno — obresti za čas do preteka petega leta po sklepu miru z Italijo sploh spregleda, za nadaljnji čas pa navedene obrestne mere za posamezne poklice tudi znižajo.

Posojilo se pri tem zavodu vrača po osebnih in gospodarskih razmerah prosilca, navadno pa v 15 zaporednih letnih obrokih, katerih prvi pa navadno zapade v plačilo šele po preteku petega leta po sklepu miru z Italijo.

Da se prosilec obvaruje tudi drugih stroškov, ki so drugače spojeni z najetjem posojila, je c. kr. finančno ministrstvo z naredbom od 13. februarja 1918, št. 12.249, odredilo, da so razum. menje vse listine, ki se jih izdaja povodom tega posojila (t. j. dolžna pisma, odstópna pisma, izbrisna dovoljenja, zastavna pisma, knjižice zastavne pravice) koleka in pristojbin proste.

Iz vsega tu navedenega je torej razvidno, da vojnokreditni zavod nudi bodisi glede obrestovanih, bodisi glede vračevanja posojila toliko ugodnosti, kakor jih noben drug zavod nuditi ne more.

V prizadetih krajih je razširjen strah, da bo tisti, ki dobi pri tem zavodu posojilo, postal politično odvisen od kake narodnosti ali stranke naše države. Tak strah ni upravičen. Odvisen bi namreč bil, ako se to sploh sme reči, od celotne države, ki pa jo tvori vse avstrijske narodnosti in ne kaka posamezna. Zavod daje v zmislu pravil posojilo ne glede na narodnost itak dovolj nesrečnega poškodovanca in nima v nobenem oziru raznarodničnega namena.

Čuje se tudi, da se priprstno ljudstvo boji jemati posojilo in raje trpi, češ, da bo moral posojilo vrniti svoječasno morda v drugi denarni veljavni in sebi na škodo, kakor v kateri ga je prejel. Tudi ta strah ni utemeljen. Ako res dovedejo naša velikanke obče znane finančne težave do kake preureditve, bo leta zadela enako vsakega državljan, torej tudi vsakega upnika in dolžnika in ne bo radi tega dolžnik utrpel nobene posebne škode.

Moje mnenje in prepričanje je končno torej, da se vsaki, ki je bil iz teh pokrajin po vojnih dogodkih v svojem premoženju in gospodarstvu, v svojem podjetju in poklicu posredno ali neposredno poškodovan, lahko z mirno vestjo za posojilo obrne na vojnokreditni zavod.

Pristojno tajništvo kolegija cenzorjev mu bo dalo rado vsa potrebna posojila in mu bo šlo tudi pri sestavi prošnje na roko.

Pa tudi ravateljstvo zavoda, ki je v Celovcu, Villacherstrasse 6, bo prizadetim strankam vedno radi volje postreglo s pojasnili in vso potrebno pomočjo, vsako prošnjo pa, seveda v okviru določil svojih pravil, blagohotno preposlalo.

Na slovanske univerze.

Med našimi visokošolci se opaža novejši čas sramoten pojav. Nemške univerze na Dunaju, v Gradcu in Inostu so polne jugoslovanskih študentov, medtem ko so naše slovanske: zagrebška in praška, v tem oziru bolj slabo obiskane, a na krakovski in Lvovski dobiš komaj enega našega človeka. Jugoslovanska akademska omladina v Pragi enodušno obsoja tako postopanje in se obrača na vse abituriente, da ne slede svojim kolegom. Kar se tiče naš graških akademikov se bomo upam, kakor je bilo sklenjeno na sedanku, videli skupaj z drugimi na slovanskih univerzah. Pogledimo samo na Nemce. Koliko jih študira izven meje Nemške? Zelo, zelo malo. In s polnim pravom, ker prva in najsvežejša dolžnost je spoznati svojo jakost in uveriti se v nacionalnih in kulturnih težnjah in mislih svojega naroda. Koliko je treba nam Slovanom solidarnosti in medsebojnega spoznavanja, je pokazala sedanja strašna vojna. V nemških mestih nas gledajo, kakor »minderwertige Elemente«. Na slovanskih univerzah nas bratje dočakajo bratski, odpirajo pristop v najodličnejše svoje kroge. Razen tega so vsa slovanska vseučiliška mesta obnem centri nacionalne kulture. Ves duševni organizem, ki dviga narod, se nam razvija tu pred očmi, medtem ko v nemških mestih dobivamo v najboljšem slučaju samo senco »Praterkultur«.

Posebno poudarjamo Prago, sedanjico Prago, mozg in srce naroda, kateri je v sodobnosnih krizah tega v vsej zgodovini edinstvenega svetovnega

zvanja pokazal toliko heroizma, smiselčnosti in discipline, da je pred vsem svetom iz težkega in obupnega položaja dvignil na površino ne samo svojo nacionalno stvar, ampak osiguril priznanje in izvojeval jamstvo za nacionalne težnje ostalih narodov, kateri delé z njim isto usodo.

Morda skrbte nekateri naši ljudje radi prehrane. V pomirjenje lahko rečem to. V zadnjem času je »Češko srce« jugoslovanskim študentom dajalo kosilo za ceno 3 K. V teku je akcija naših ljudi in kakor v vsem ostalem so tudi v tem vprašanju neobično postrežljivi odlični in vplivni Čehi, da se našim siromašnim študentom olajša prehrana v Pragi toliko, kolikor se v nobenem drugem mestu ne boče postreglo.

Rad sem na razpolago za natančnejše informacije.

Mr. Ph. Zvonimir Pavelić,
stud. med. Praga Košice.

Parlamentarne vesti.

Jugoslovani ostanejo v opoziciji. Dunaj, 2. septembra. Ministrski predsednik baron Hussarek se je vrnil v nedeljo iz Budimpešte in takoj nadaljeval dogovore z voditelji političnih strank. V imenu Jugoslovanskega kluba se je dogovarjal z njim dr. Korošec. Konferenca je trajala eno uro. Baron Hussarek je razvil delovni načrt svoje vlade in prosil dr. Korošca za pojasnila, kako stališče zavzamejo Jugoslovani. Dr. Korošec je izjavil, da za enkrat ne more dati definitivnega odgovora, vendar pa vsled trajnih persekucij med Jugoslovani ne more biti nič govora, da bi Jugoslovanski klub opustil svoje opozicijsko stališče.

Češki Svaz in Hussarekovi ustavní projekti. Iz Prage nam poročajo: Načelnik Češkega Svaza poslanec Staněk, ki se mudi sedaj v Luhačovicah, izjavlja, da Češki Svaz ni nikogar pooblastil, da bi se pogajal z vlado o spremembi ustave. Baron Hussarek predsedništvu Češkega Svaza tudi ni ničesar sporočil o svojih načrtih. V nedeljo je govoril poslanec Staněk na ljudskem shodu v Ogrskem Brodu. Povdarjal je, da so vse vesti o pogajanjih med vlado in odgovornimi češkimi politikmi glede spremembe ustave prazne izmišljotine. Češki Svaz vztraja pri svoji politiki, katere cilj je neodvisna češka država. Sedaj ni časa za pogajanja. Nikdo ni upravičen oddajati mnenja o češki politiki, ako ga v to ne pooblastita Češki Svaz in Narodni izbor, ki sta danes edino merojadna faktorja za vsa splošna narodna in gospodarska vprašanja.

Hussarekove konference. Dunaj, 3. septembra. Danes bo ministrski predsednik konferiral z načelnikom Poljskega kluba poslancem Tertilom, ki dospe dopoldne na Dunaj. Za danes je povabljen k ministrskemu predsedniku tudi poslanec dr. Waldner, voditelj nemško-nacionalnih strank.

Nadaljna pogajanja barona Hussareka. Po konferenci z dr. Korošcem je sprejel ministrski predsednik baron Hussarek včeraj vodilo nemško-radikalne stranke poslanca Pachera. Pogovora se je udeležil tudi notranji minister Geyer.

Sklicanje finančnega odseka. Dunaj, 3. septembra. V parlamentarnih krogih računajo, da bodo končana začasna pogajanja med vlado in parlamentarnimi strankami še pred koncem tedna, tako da se bo mogel sestati finančni odsek res že 10. t. m., kakor je bilo prvotno določeno.

Poljaki za vladne davčne načrte? Dunaj, 2. septembra. »N. Fr. Presse« poroča, da soglašajo Poljaki s sklicanjem finančnega odseka in da so pripravljeni glasovati za nove davke, ker smatrajo te za prvi predpogoj, da se dvigne naša valuta in si sploh opomore naše gospodarstvo. Zato smatrajo davčne p. edolge za splošno državno zadevo, ki je neodvisna od stališča strank do vlade. Dr. Tertil bo dospel jutri na Dunaj in takoj stopil v dogovore z baronom Hussarekom.

Kaj hočejo Poljaki?

Znani dunajski oficijozni žurnalst dr. Friedjung razpravlja pod tem naslovom v nedeljskem uvodniku »N. W. Tagblatt« o sedanjem štadiju poljskega vprašanja. Članek ne pove sicer ničesar novega, je pa značilen dokaz, kako zaslepljeni so še vedno nekateri nemški krogi, kako malo so se naučili med vojno in kako tuje so tim ostale moderne, svet preobrazujoče ideje. Zato priobčujemo v naslednjem glavnem misli, ki jih razvija dr. Friedjung.

Centralni državi hočeja z ustanovitvijo nove Poljske popraviti krivico, ki je bila pred poldrugim stoletjem storjena Poljakom z razdelitvijo njihove domovine. Najboljše glave med nemškimi, avstrijskimi in madžarskimi politikmi in znanstveniki so na delu, da sestavijo ustavo za novo državo. Dunajska in berlinska vlada sta že predložili svoje načrte. Dunaj predlaga znano avstro - poljsko rešitev, ki naj bi priključila z Galicijo povečano kongresno Poljsko avstrijski in ogrski državi in spremenila današnje dualistično monarhijo v triaristično. Armada in zunanja politika bi ostali v rokah skupne vlade. Le pod temi pogoji morejo Poljaki računati na Galicijo. Berlin je postavil svojo nemško - poljsko formulo. Kongresna Poljska naj postane samostojna in se pridruži ali kot zvezna država ali pa v kaki drugi obliki Nemčiji, ki bi določala zunanjo politiko in upravljala armado. Zato pa bi dobili Poljaki proste roke, da se razširijo proti vzhodu, in dobili gospodarski odhod do baltijskega morja. Avstro - ogrske interese bi zavarovali s tem, da bi postal Habsburžan poljski kralj. Pod temi pogoji bi se nemška vlada odrekla od vojaških in vsenemških krogov zahtevam o mejnih korekturah, dočim bi v slučaju avstro - poljske rešitve vztrajala na njih.

Tako se pogajata Dunaj in Berlin. Poljaki pa poslušajo, gledajo in molče. Tudi njihovi govori so molčanje. Nihče ne ve, kaj pravzaprav hočejo. Poljski zunanji minister princ Radziwiłł je bil na Dunaju in v Berlinu. On bi bil v prvi vrsti poklican, da razjasni poljsko stališče, a vedno znova je razlagal, da ni prišel z namenom, staviti kake konkretne predloge za bodočnost Poljske, ampak da se hoče samo informirati o namenih in naziranjih nemških in avstro - ogrskih vladnih in političnih krogov. Na vprašanja, kako si mislijo njegovi poljski prijatelji razmerje nove Poljske do centralnih držav, ni mogel ali ni hotel dati nikakega odgovora.

Poljska politika je deljena. Skupina takozvanih aktivistov je za zvezo s centralnimi državami, skupina pasivistov meni, da je treba počakati konca vojne in še le potem odločiti o usodi Poljske. Seveda upajo pasivist na poraz Nemčije in se nadejajo, da jim bodo ustvarili Wilson, Lloyd George in Clemenceau na račun centralnih držav Veliko Poljsko, ki bo odgovarjala njihovim sanjam. Ta zahrbtnost vpliva na prijatelje Poljakov v Srednji Evropi celo slabše, kakor nastop poljskih oddelkov v sovražnih armadah. Metoda pasivistov ne more roditi moderne države in Poljska bi nikdar ne dosegla državnosti, če bi bila navezana samo na te ljudi. K sreči pa ji jamčita državnost osrednji državi, ki bosta na vsak način držali svoje obljube.

A tudi aktivisti se ne morejo odločiti javno in brez pridržka. Razdrapanost v njihovih vrstah se je posebno pokazala o priliki debate v poljskem državem svetu o programu Steczkowskega vlade, ki je izjavila, da bo delala za razvoj Poljske v tesni zvezi s centralnimi državami. Predlog, ki odobrava ta program, je dobil komaj osem glasov, dočim je glasovala velikanška večina za predlog, da se preide preko vladine izjave na dnevni red, da si torej državni svet ne veže rok. Samo osem glasov je bilo odločno za Nemčijo in Avstro - Ogrsko.

Lep je nauk o narodni samoodločbi. Vedno pa je treba naglašati, da leži poudarek na prvem delu besede: samo - odločba. Vsak narod more iz lastne iniciative in moči storiti vse, da to načelo uresniči, da si pripori svobodo. To velja tudi za Poljake. Oba cesarja sta sicer mogočna vladarja, vendar pa ne tako, da bi lahko obdarila s samoodločbo tudi narod, ki tega darila ne zna porabiti. Poljski narod se mora zato zdramiti in si s samopiskati mesto, ki ga hoče zavzeti v Srednji Evropi ali ob strani Nemčije ali pa ob strani Avstro - Ogrske.

Tako Friedjung, ki ne more razumeti zakaj se Poljaki ne odločijo, ko je glavno delo vendar že za njie v Berlinu in na Dunaju opravljeno: tam so jim določili obliko države, začrtali približne meje, izdelali glavne poteze državne ustave. Samo to še morajo Poljaki sami povedati ali hočejo iti z Nemčijo ali z Avstro - Ogrsko — a niti do take lahke samoodločbe se ne moreje povzpeli.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:
 dr. Viktora Sušnika, pisarno
 dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Od Ypresa do Solissons.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 2. septembra. (Kor. ur.) Zapravo bojišče. Armadni skupini prestolonaslednika Rupprehta in go. v. Böhma. Boji na sprednjem polju na obeh straneh Lyse, Med Scarpo in Sommo je Anglež nadaljeval na 45 km široki fronti svoje napade. Artiljerijsko učinkovanje na pripravljene pozicije sovražnika jugovzhodno Arrasa in na obeh straneh Bapauma je bistveno pomagalo njihovi obrambi. Zarišča boja so bili Hendecourt, Noreuil, Rupe vzhodno Bapauma in med Rancourtom in Bouchavesnes. Sovražnik, ki je severno Hendecourta in Cagnicourta pridobil nekaj tal, je bil s protisunkom vržen zopet na Hendecourt. Za Noreuil se je bil boj dolgo časa. Ostal je v naši posesti. Na obeh straneh Vaulx-Vraucourta prodirajoči oklopni napadi so se izjalovili. Pri tem je posadka nekakega letala letalskega oddelka št. 252 — poročnik Schwertfeger in podnadrednik Günter — vzgala nekaj oklopni voz, strojno puško in uničila drugega z dobro merjenim artiljerijskim ognjem. Jugovzhodno od Bapauma smo zavrnili s težiščem proti Villers aux Flos naperejo sovražnikove napade. Severno Sommo smo ustavili sovražnika, ki je od zgodnjega jutra suval z močnimi silami v črti Salliy-Bols-St. Pierre-Vaast in vzhodno Bouchavesnes-Mont St. Quentin. Perronne je sovražnik zasedel. Na obeh straneh Nesle je Francoz nadaljeval svoje napade. Po najmočnejšem bobnajočem ognju je skušal ponovno z globoko razvrženimi infanterijskimi boji predreti kanalsko pozicijo. Severno železnice Nesle-Ham je rezervni infanterijski polk št. 56 pod vodstvom svojega poveljnika majorja Löbeka preprečil vsak sovražni naskok. Pri ponovnih napadih zvečer je vrgel v družbi s heškimi oddelki vdrlega sovražnika iz njegovih črt zopet ven. Artiljerija, ki je prodira na protinapad z najsprejnejšo infanterijo, je znatno pripomogla k uspehu. Južno železnice Nesle-Ham so zavrnili Brandeburžani in Slezici sovražnika do zadnjega pred svojimi črtami. Tudi južno Libermonta so se zvečer francoski napadi zlomili. Na obeh straneh Noyona je ostala sovražna artiljerija po težkih in za njo izgub polnih bojih 31. avgusta včeraj brez delovanja. Med Oiso in Aisno je ostalo bojno delovanje omejeno največ na artiljerijski boj. Delni oddelki sovražnika na nižnji Ailette in severno Soissons so bili zavrnjeni. — v. L.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 2. septembra. (Kor. ur.) Angleški napadi med Scarpo in Sommo jugovzhodno od Arrasa in severovzhodno od Perronne so pridobili tal. Rezerve so vjele sune. Na obeh straneh Bapauma smo sovražnika zavrnili. Med Oiso in Aisno so se popoldne po silnem streljanju razvili francoski napadi.

Vas Noreuil leži 9 km sev.-vzh. od Bapauma, en kilometer vzhodno od ceste Bapaume - Douai, dobra 2 km južno od Bullecourta. — Vas Rancourt in Bouchavesnes ležita ob veliki cesti Bapaume - Perronne, od Perronne proti sev.-zapadu oddaljeni 9 ozir. 6 km. — Vas Cagnicourt leži dobra 2 km južno od sredine velike ceste Arras - Cambrai. — Vas Villers aux Flos leži kakih 5 km juž.-vzh. od Bapauma. — Vas Salliy leži ob veliki cesti Bapaume - Perronne, od Bapauma proti jugu - vzhodu oddaljena 9 km. — Gozdje Bois St. Pierre - Vaast stoji na vzhodni strani pravkar imenovane velike ceste (Sošje), komaj 2 km juž.-vzh. od Salliy, dobre 3 km natančno vzhodno od vasi Combles. — Gora in vasica Mont St. Quentin sta od Perronne proti severu oddaljena komaj en kilometer. — Železnica Nesle - Ham je del velike železniške proge Amiens - La Fère - Laon - Reims itd. — Vas Libermont leži dobrih 12 km severno od mesta Noyon.

Berolin, 2. septembra. (Kor. ur.) Odstop naših čet od sovražnika v okolici Bailloula se je izvršil po načrtu in popolnoma neopazeno od sovražnika. Slabotne patrulje, ki smo jih zapustili v prikritje našega gibanja, so premetle sovražnika, da je mislil, da ima pred seboj še popolno posadko Jarkov. Šele čez več dni je sovražnik napadel naše poslednje čete v gorati pokrajini vzhodno od Bailloula. Zelo spretni obrambi se je posrečilo zadržati prodiranje sovražnika tako, da je šele v večernih urah dospel do črte Dranoutre-Ravetes. Postaja Pailleur, ki jo so nam Angleži meseca aprila prepustili skoraj nedotaknjeno, je popolnoma razdejana. Enako je tudi drugo ozemlje, katero smo prepustili sovražniku, pustilo prazno. Nobenega kritja ni več. Ceste so na najvažnejših točkah razstreljene. Noben most ni več uporaben. Zaloge lesa, žic, tratinč, cementa in drugega, ki so nam jih Angleži pri našem prodiranju prepustili, so spravljene v zaledje. Prepustili smo Angležem samo razvaline in rupe.

Dunaj, 2. septembra. Veliki napadi Angležev in Francozov na obeh straneh Somme tudi včeraj niso izpremenili operativnega položaja. Kljub silni uporabi materiala in kljub zastavljanju močnih čet se napadalcem ni posrečilo, prebiti nemških črt na obeh straneh ceste Bapaume - Cambrai. Tudi v odseku ob Sommi pri Perronu in Hamu ter ob kanalu Crozat držimo črte, ki smo jih preložili za reke in proti katerim sovražnik ne opravi ničesar več s svojimi oklopnimi vozovi. Veliki pehotni naval na Oiso in Aisno se po porazu Francozov dne 1. septembra ni več ponovil. Tudi tu so položili Nemci v odseku Ailette reko med sebe in napadalce. S tem, da so se umaknili Nemci za reko, so preprečili, da Francozi in Angleži ne morejo več uporabiti svojega najuspešnejšega napadalnega orožja, tankov. Vsed tega so izgubili svojo materialno premoč, ki edina jim je omogočala uspehe zadnjih tednov. Položaj branitelja se je vsled tega močno izboljšal. Sedaj bo Nemcem mogoče izmeniti svoje rezerve

in pripraviti defenzivo. Tudi skrajšanje fronte ustvarja boljši položaj, ker daje na razpolago nove rezerve. Pri presoji položaja na zapadu se zato ne sme prezehteti, da se drži nemško armadno vodstvo slej kot prej načela, da je treba sovražnika streti in mu prizadejati kolikor mogoče izgub. Opustitev posameznih delov ozemlja in tudi taktično važnih točk pri tem ne igra več tolike vloge.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. ur.) Umikanje pri Bapaumu je bilo že deli časa pripravljeno. Izvršilo se je na ukaz in ne da bi bili izgubili kaj vietnikov ali kaj volnega materiala. Enako tudi pri Croisillesu. Sovražnik ni dobil v roke ničesar, kar bi mu utegnilo koristiti pri volkovanju. Glavni vlogi v opustošeni pokrajini ob Sommi igra teška preskrba z vodo. Vodnjaki so bili vsi zasuti. Tudi električni motorji in stroji, ki so dajali luč za reflektorje, so bili uničeni, ožroma odpušeni. Ze 14 dni so Nemci spravljali po železnici stran municije in vojni material. Zaloge živila so bile prenešene in lazareti premeščeni. Bapaume in Croisilles, ki sta zadnje dni ležala pod silnim sovražnim ognjem, sta samo še kup razvalin. Nemško armadno vodstvo je s tem umikom prihranilo na četah ter pripravilo vojakom za zimo ugodnejše pozicije. Kako bo mogoče sovražnik prenašati svoje silne krvave žrtve in zagovarjati to krvavo prodiranje, je veliko vprašanje.

Berolin, 2. septembra. »Vorwärts« poroča dne 31. avgusta: Včerajšnja obrambna zmaga med Ailetto in Aisno je eno glavnih bojnih dejanj zadnjih tednov. Tri divizije poročajo neodvisno druga od druge, da je bil ta dan najtežji v celotni vojni. Zamorci in Amerikanci, tanki, minometi, ognjemeti, letalske flotile do 50 letal, vse to je podpiralo francoske čete, katerim na čelu so lahali častniki. V nasprotju s napadom z dne 8. avgusta, je uvel del bitke silen ogenj artiljerije. Sovražnikove izgube so glasom njegovih lastnih izpoved silno težke. Mnogo tankov je bilo uničenih s tem, da je nemško moštvo splezalo na tanke od zadaj in vrglo v odprtine ročne granate.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

30. avgusta popoldne. Kljub razbitim mostovom so naše predne čete prekorale Sommo južno in zapadno od Perronne. Zavzeli smo Clercy sur Somme in Combles. Samo v tem odseku smo vieli včeraj nad 2000 mož in vpletili nekaj topov. Severno od Bapauma so napredovale čete iz Londona in Lancashire. Zavzele so Billecourt in Hendecourt po trdem boju in kljub močnim nemški mreži jarkov, ki je štela te vasi. O napadu kanalskih čet, izvršenem danes jutraj med Hendecourtom in ceto Arras - Cambrai, poročajo, da se dobro razvija. Za Scarpo so angleške in škotske divizije včeraj napredovale ter pridobile tal v smeri Eterpigny, Hamblein, Pelves in Plouvain. Vas Remy držimo. Pri tem podvzetju smo vieli več sovražnikov. V dolinah Lave in Lyse so naše čete napredovale.

30. avgusta zvečer. Vzhodno in severno od Bapauma naše operacije kljub naraščajoči sovražni obrambi ugodno napredujejo. Ljut boj se je vršil na večjem delu te fronte. Sovražnik je izvršil več protinapadov. Naše čete so vdrle v Rencourt, Bapaume in Bancourt. Tam so se vršili ves dan silni boji s sovražnikom. Zavzeli smo Frenicourt in Voulx - Vrancourt. Dospeli smo do zapadnega roba Deugnaya. V pokrajini Ecoust St. Main se sovražnik še drži ter se trdovratno upira našim četam. Pri Boulecourtu in Hendecourtu je sovražnik izvršil z veliko odločnostjo protinapade. Močne sile so prisilile naše čete, da so se umaknile do zapadnih robov teh vasi in nemškega sistema jarkov med njimi, kjer je naš ogenj sovražne napade zadržal. Severno od teh vasi so izvršile kanalske čete danes jutraj uspešne napade na obeh straneh ceste Arras - Cambrai. Zavzeli smo sovražne obrambne črte med Hendecourtom in Haucourtom. Južno od Bapauma so naše čete močno pritiskale na sovražnika ter napredovale. Napredovali smo tudi vzhodno in severo - vzhodno od Clercy. Tu smo vieli 300 mož. V odseku Lyse se sovražnik še nadalje umika ter mu naše čete slede tik za petami. Mesto Bailloule je zopet v naših rokah.

Spansko-nemški konflikt.

Madrid, 1. septembra. (Kor. ur.) Ob koncu ministrskega sveta je izdal minister Dato poluradno noto, ki pravi, da je ministrski svet sklenil poslati brzojavno pritožbo Nemčiji. Poleg tega je ministrski svet izpremenil živilski komisariat v ministrstvo.

Madrid, 31. avgusta. (Kor. ur.) V ministrskem svetu je zahteval zunanji minister podrobne informacije o torpediranju ladje »Casarac«. Parnik je last neke španske paroplovne družbe ter se je vozil v službi španske vlade.

Pariz, 31. avgusta. (Kor. ur.) Listi poročajo iz San Sebastianu, da je imel nemški veleposlanik princ Ratibor daljši razgovor z ministrom Datom in predsednikom zbornice Villanueva.

Pariz, 1. septembra. (Kor. ur.) Minister Dato potrjuje uradno, da je bil španski parnik »Aleksi Mendic, ki je vozil premož na Španijo, ob irski obali potopljen.

Madrid, 1. septembra. (Kor. ur.) »Liberal« priobčuje izjavo ministra Dato o sedanjem položaju. Kakor prejšnja vlada se drži tudi sedanja vlada stroge nevtiralnosti. Zgodilo se ni nič, kar bi moglo izpremeniti to smer v politiki, ki je obenem tudi zelo popularna. Kar se tiče zapletenih trgovskih laj, je bil načrt vlade ta, da napravi zvezo z onimi državami, ki razpolagajo s produkti, katerih Španija nima. Zato bi te ladje izvažale železo in premog, ter uvažale bombaž in petrolej.

Madrid, 1. septembra. »Liberal« piše o seji ministrskega sveta: Minister Dato je podal aliko o torpediranju Casarac. Ministri so bili edini, da naj minister Dato še nadalje vstraja pri popolnoma istem nastopu, kakor dosedaj, da varuje nacionalne interese in da zlasti prepreči vsako oslabeitev španskega trgovskega brodomlja in prekmorskega prometa. Dato je predlagal, da naj se zbero vse primerne informacije predno stori ministrski svet kak sklep, da bo na ta način odločitev ministrskega sveta podprta s pozitivnimi argumenti, ki ne bodo dali povoda za nobeno pritožbo in bodo pokazali, da španska vlada, dasiravno se drži stroge nevtiralnosti niti za trenutek ne pušča iz vidika življenjskih interesov Španije.

Boji za Trident.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. septembra. (Kor. ur.) Ni novega. — Seif gen. štaba.

Boji za Trident. Bojne delovanje Italijanov na goraki fronti kaže, kako se pripravljajo na zavajevanje Tridenta. Švicarski major Taner piše o tem nastopno: Da se da Trident vzeti celotno ali skoro frontalno iz Judikarije. Lagarine, od Arsiera ali Asiaga in da bi bilo težko na to Trident držati, je gotovo dobro znano na italijanski strani. Obkolitev z jugovzhoda bi zadela na sedaj daleč ležeče prejšnje pozicije v Dolomiti, torej ni to nikak neznan problem. Ne smemo pozabiti, da so Avstrijci vsled pomanjkanja raznovrstnih sredstev spomladaj 1915. odstopili mnogo svojih gorških tal, ne da bi se bila spustili v boje. Dandanašnji za tako umikanje ni nikakega vzroka več. Za samoohrambo zadostajo avstro - ogrske sile in na to so pa zlasti prebivalci gorovja odločeni, da ne odstopijo prostovoljno nobenega kamna. Očitno skuša italijansko armadno vodstvo z ofenzivo na krilih, torej v visokem gorovju Ortlerskih planin in Adamella, kakor tudi ob Spodnji Piavi, prisiliti branitelje, da bi svoje moči delili. Italijanska operativna more svoje čete in druga bojna sredstva razmeroma lahko in hitro premikati na črti Treviso - Vicenza - Verona - Brescia - Bergamo - Lecco - Colico - Bormio in zadaj za črto Treviso - Lecco paralelno, torej od izliva Piave do Sillskega jezera, na švicarski meji. Položaj za Avstrijce ni tako ugoden, ker enodni del železnice po Suganski dolini ni prost. Zato pa sta popolno varna Pustirska dolina in Winschgau. Kakav vloga je namišljena bodočemu delovanju na asiškem sektorju z italijanske strani, bo kmalu razvideli iz poročil. Znamenja za večja vojna prizadevanja so poleg bojev za tonalski prelaz zopre meje proti Švici, italijanski izvidni polki: Adiška dolina - Inomost - Gorenja Inška dolina - Imst - Winschgau - Judikarija, poročila iz Weltlina in jako živahen izvid ob Piavi.

Zračni napadi na Kotor. Iz vojnega ministrstva, mornariške sekcije dne 2. septembra: Popoldne dne 30. avgusta so poskusila štiri angleška letala napasti naprave in ladje v Kotskem zalivu. Njihove bombe so bile brez učinka in so padle večinoma v morje. Izmed štirih letal je zbežalo samo eno; ostala tri so padla na tla in so se razbila ob skalah. En ranjen letalec je rešen, drugi so mrtvi.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

2. septembra. Na vseh fronti posamezno ognjeno delovanje in delovanje izvidnih oddelkov. Naša artiljerija je izvajala učinkovit koncentracijski ogenj v gorški zoni. Ob Piavi je bila poškodovana do vožne nezmožnosti neka barka, polna sovražnikov, ki so poskusili nenaden napad. Ob koncu Gonfa, ob Sillskem prevalu in na asiški visoki planoti so bili sovražni oddelki zavrnjeni z občutnimi izgubami za nje. Tekom dneva so napadli italijanski in alirani letalci prve sovražne črte ponovno z uspehom. Močna italijanska skupina je šla vzhodno Livence in bombardirala z vidnimi uspehi sovražno letališče. Stevilni sovražni aparati, ki so vzleteli, so bili pogubljeni v beg in razpršeni po naših spremljevalnih aparatih.

Atentat na Ljenina.

Berolin, 2. septembra. (Kor. ur.) O smrti Ljenina, o kateri je poročal Reuterjev urad, ni na merodainem mestu ničesar znanega. Poroča se, da je njegovo zdravstveno stanje še vedno rano, da pa ni neposredne nevarnosti. Krize je pričakovati tekom dveh do treh dni. Povodom atentata je bilo mnogo oseb aretiranih. Pri dveh prejšnjih županij Moskve so bile izvršene hišne preiskave. Škof v Vjamsi je bil aretiran. Sicer je Moskva mirna.

Berolin, 2. septembra. Včeraj so izrezali Ljeninu kroglo, ki mu je obšla v vratu. Splošno njegovo zdravstveno stanje se je zboljšalo. Pričakovati je, da kmalu okreva. Ljenin slei kot prej vodi državne posle. Kakega namestnika nima.

Berolin, 2. septembra. V noči po umoru Urickega je bilo samo v Petrogradu aretiranih nad 500 oseb. Aretirani so bili izključno pripadniki ententnih krogov, med njimi mnogo žensk.

Stockholm, 2. septembra. Pravda poroča, da je bil atentat na Ljenina glavna programna točka velike protibolševiške zarote, ki se razširja preko vse Rusije in ki zahteva energične protikorake sovjetske vlade. Organizator vsega boja s protirevolucijo ljudski komisar Brujevič je dognal, da je središče zarote v Nižnem Novgorodu. Kakor hitro bi bilo iz Moskve dano znamenje naj bi bili protirevolucionarji prišli z vojaškimi akcijami iz Nižnega Novgoroda in Kasanil. Sovjetska vlada je sklenila takoj ko je odkrila zaroto iztrebiti socialno-revolucionarno gibanje v Rusiji. Sklenila je v to svrhu uporabiti nastrojena sredstva. Ukazano je bilo aretirati vse socialno-revolucionarne organizatorje. Vsakega, ki bi se branil z orožjem je na mestu ustreliti. Dognano je, da podpirajo francoski generali v Petrogradu gibanje proti bolševikom. Voditelji protirevolucije so v deželi se mudeli člani francoske vojaške misije ter angleški diplomati. Objava bolševiške vlade pravi, da je provzročila ententa vse protirevolucionarno gibanje. Ruske čete samo izpolnjujejo ukaze entente. Končnega obračuna z nekdanimi zavezniki ni več mogoče preprečiti. Boi z entento bo odločil tudi o eksistenci bolševikov. Ljenin je dosedaj skušal preprečiti, da bi prišlo do oboroženega konflikta z entento. Ta ovira pa je sedaj najbrže padla. Preiskava glede atentata na Ljenina je dokazala, da je ententa skušala že meseca avgusta izvesti lakotne kralve in splošni preobrat. Istočasno naj bi bile murmanske armade korake proti Petrogradu. Petrograd naj bi se bil odrgel od Moskve ter proglasil za drž. mesto reorganizirane Rusije. Na čelu nove Rusije naj bi stal Kerenski. Brest - litovska poročila naj bi bila preklekala ter naj bi bila Rusija

izpolnila svoje zavezniško dolžnost napram ententi.

Ženeva, 2. septembra. Pariški zunanji urad naznanja stroge korake proti bolševikom zaradi njih nastopa napram francoskim državljanom. Grozi se celo posebno Ljenihu in Trockemu.

Ruska fronta.

RUSKO URADNO POROČILO.

Moskva, 1. septembra. (Kor. ur.) Na celi fronti čez dan cela vrsta za nas uspešnih bojev. Povsod se je sovražnik umaknil pred pritiskom naših čet. Na severokavkaski fronti med neprestanimi boji napredujemo. Severozapadno od Gumraka smo zasedli postajo Kotlubare in tri vasi. Sovražnik, ki smo ga vrgli iz teh pozicij, je izgubil tri topove, pet strojnih pušk in nad 200.000 pušk. Na vzhodni fronti smo potisnili sovražnika nazaj v smeri na Alabajevsk. Vpletili smo več strojnih pušk in vieli mnogo sovražnikov. V okraju Kazanj smo na levem bregu Volge vpletili 10 strojnih pušk in mnogo municije. Na severni fronti smo napredovali.

Moskva, 1. septembra. Iz Vladikavkaz poročajo: Začetkom avgusta so napadle protirevolucionarne čete pod vodstvom kavkaskih častnikov mesto. Po 11dnevem trdem boju so bili protirevolucionarji pregnani. Ves čas so se borile Rdeče garde z največjo hrabrostjo.

Moskva, 1. septembra. Begunci iz Murmana poročajo, da so Angleži večji del zaloge žita spravili. V Arhangelsku je sestavljena vlada iz članov konstituant za gubernije Olonec, Perm, Volgda in Viatka ter iz poveljnika 12. armade Lihača. Ob pričetu delovanja nove vlade se je razpisalo posojilo 10 milijonov rublev. Zborovanje je naročilo na Angleški ruski papirni denar v stari obliki. Vojaške sile Angležev so baje precej slabe, pridružilo se jim je 2000 ruskih prostovoljcev. Zavezniki so pričeli sestavljati slovansko - angleški batalion pod temi - le pogoji: Službena doba do konca vojne, nastrojna disciplina, angleške uniforme. Organizacija armade se pospešuje, ker zaveznikom manjka pomožnih sil in ker dosedaj važnih postaj niso mogli zasedeti, da bi se nato združili s Čeho - Slovaki. Tudi občutno primanjkuje živil.

Frankfurt, 2. septembra. Iz Moskve poročajo, da so se baje Čeho - Slovaki naveličali vojne. Njih armada ob Volgi razpada. Vlade južnega Urala v Omsku in Samari gredo volja lota. V glavnem stanu sovjetskih sovražnikov v Samari vlada razpor.

Berolin, 2. septembra. »Berliner Tagblatt« poroča iz Luzana: Položaj v Vzhodni Aziji je negotov zaradi intrig pri sibirskih legijah v Harbinu in Vladivostoku. Čete entente ne opravijo ničesar proti bolševikom, ki štejejo 80.000 mož.

Amsterdam, 2. septembra. (Kor. ur.) »Times« izvedo, da je več bolševiških voditeljev v Vladivostoku zbežalo iz ječe.

Romunski dvor in ententa.

Berolin, 2. septembra. »Vossische Zeitung« pravi, da je romunski dvor še vedno središče ententnih intrig, kralj je popolnoma v rokah entente. Takozvano očičenje romunske politike je ena največjih komedij svetovne zgodovine. Največja napaka je bila ta, da zavezniki niso odstranili romunskega kralja in kraljice.

Politične vesti.

— Ustavna reforma. Krščansko-socialna korespondenca »Austria« in nemško-nacionalni »Salzburger Volksblatt« potrjujejo vesti, da pripravlja vlada načrte za ustavno reformo. Vendar pa zahtevajo, da so poročila o nameravani federalizaciji pretirana in da gre samo za narodno avtonomijo ožjega obsega. Reformno komisijo je sestavil vitez Seidler; sedaj ji načeluje prof. Lammasch. Del ustavne komisije se je svojčas intenzivno udeleževal tudi minister dr. Zolger.

— »Nova sprememba kurza.« Pod tem naslovom javlja »Grazer Tagblatt«, da bo justični minister Schauer v najkrajšem času odstopil in da bo za njegovo naslednika imenovan predsednik graškega višjega sodišča vitez Pitreich. »G. T.« pravi, da se tako govori v ljubljanskih slovenskih krogih ter proglasa Pitreicha za zaščitnika Slovencev, češ da je nasprotnik kurzovcev in prijatelj dvojezičnih tiskovin. Graškrim redakterjem se očitno kisajo možgani.

— Kdo postane skupni finančni minister? Že v najkrajšem času je pričakovati definitivnega imenovanja skupnega finančnega ministra, katero mesto ima še vedno grof Burian. Listi prihajajo vedno z novimi kandidati. Kakor vselej, kadar je bilo treba v zadnjih desetletjih zasedati skupno finančno ministrstvo, se imenuje tudi sedaj zopet dr. pl. Baernreither, ki pa bo najbrž vnovič propadel. Nov kandidat je sekcijski šef baron Kuhn, govore pa tudi o bivšem trgovskem ministru dr. Urbanu, ki je obenem kandidat za avstrijsko finančno ministrstvo, če bo imenovan sedanji minister Wimmer za guvernerja avstro-ogrške banke.

— Graški delavci za mir in narodno samoodlobo. Graški socialni demokrati so priredili v nedeljo manifestacijo zborovanje, na katerem so sprejeli med drugim sledečo resolucijo: Delavstvo zahteva skorajšen konec vojne in mir na podlagi sporazuma in samoodlobo vseh narodov. Zaveda se, da bi nadaljevanje vojske še poostrolo bedo in povzročilo propad širokih ljudskih plasti.

— Poljske konference. Dunaj, 2. septembra. Danes dospe na Dunaj nemški državni tajnik za zunanje zadeve von Hintze, da se dogovori z avstro-ogrsko vlado o podrobnostih rešitve poljskega

problema. Oficijozno se zatrijuje, da je pričakovati popolnega sporazuma nemške in avstro-ogrške vlade in da se bo sestala lahko že v najkrajšem času na Dunaju konferenca nemških, avstro-ogrskih in poljskih zastopnikov, ki bo prinesla končno rešitev poljskega vprašanja.

— Poljska himna in nemški oficij. Pri procesu proti poljskim legionarjem v Marmarški Sihoti je bil vprašan general Zjelinski kot priča, ali so legijonarji peli novo poljsko himno »Roto« od Marije Konopnicke. Na vprašanje, ali so peli »Roto« tudi v Varšavi, je odgovoril priča, da so jo peli vselej in povsodi ob vsaki priliki. Predsednik je nadalje vprašal, »in kaj je storil general Beseler?« Vselej je vstal v počestčenje himne in vstajali so vsi nemški oficirji, se je glasil odgovor. Tekst »Rote« velja v pruski zbornici skoraj za zločin in general Beseler bi moral tam pevce poljske himne dati najmanj zapreti.

— Zborovanje italijanskih socialistov. Iz Ženeve 4. septembra: Včeraj je bilo odprto zborovanje italijanskih socialistov. Za izključitev Turattija je glasovala samo rimska stranka. Socialisti za sedaj ne preidejo v ostro pozicijo.

— Kako govore v Italiji? Iz Luzana: »Tribuna« piše: Mi govorimo kakor da bi bila vojna že končana, kakor da bi bila Avstro-Ogrska že premagana in razkosana, kakor bi bilo že razprostrto pred nami zeleno sukno v svrhu podpisa mirovne pogodbe in oddelitve delov Avstrije tej ali oni državi in kakor da ne bi nasprotno stala Avstro-Ogrska s svojimi 72 divizijami v polnem orožju v Furlaniji proti nam.

— Kako nabirajo Čecho - slovaške legionarje v Italiji? Iz vojnoporočevalskega stana navajajo za primer nabiranja tole: V taboriščem kazinu se prikazuje dr. Hlavacek v civilu. Spremljata ga poveljnik taborišča in oficir propagandne družbe. Poveljnik je zaukazal, da se zberejo vsi vjeti oficirji. Dr. Hlavacek govori, pozdravi čete in jih odvzede njihove prisage, zahtevajoč, da vstopijo v legijo. Nekateri, že od malega z veleizdatniškim varanjem zapeljani, kličejo: »slava«, drugi pa jih prekršijo s klicem »Abzug«. Ako je končno nekaj slabotnih mladeničev zapeljanih v legijo, se jim prečita nastopna formula: »Mi ne pripoznavamo avstro-ogrške monarhije v njeni sedanjih obliki, negramo ukaze svojih prejšnjih predstavnikov in se pokorimo prostovoljno ukazom italijanske vlade.«

— Odgovor nemškega cesarja na manifestacijo berlinskega mestnega odbora povodom spominskega dne na Sedan. Berolin, 1. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Na manifestacijo magistrata in mestnih odbornikov Berolina je izdal cesar nastopni odgovor: Z največjim veseljem sprejemam vzvišeni izraz močnega zaupanja državnega stolnega mesta in izrekam magistratu in mestnim odbornikom v Berolinu svojo srčno zahvalo za krepke besede nezlomljivega zaupanja. Kakor skala trdno sem tudi prepričan, da noben sovražnik ne more streti krepke zgradbe nemške države. Nikdar ni bil Nemec premagljiv, ako je bil edin, in vem, da je vse hrabro, pošteno in ljudstvo edino z menoj v trdni, nepremagljivi volji, da vzdržimo do konca, da se borimo do konca z božjo pomočjo do častnega mira. To, kar izvršujejo vsi Nemci na fronti in v domovini poštenostni in dejanske zvestobe do smrti v obrambi našega življenja, naše najsvaltejšie pravice, tega ni zmogel nikak drug narod. Neomajno pogumni, jeklenotrdni zremo vsi edini v bodočnost. Mi hočemo in bomo tudi njihove jurije postali srečno in slavno V to pomozi Bog! — Viljem.

— Zakaj Wilson ne pride v Evropo? »Kölnische Ztg.« poroča, da predsednik Wilson za to ne pride osebno na Angleško in Francosko, ker bi za čas odsotnosti moral vso vladno oblast izročiti v roke podpredsedniku. Ker izredno pooblastila, ki jih ima Wilson, veljajo samo njegovi osebi, bi naj njegov namestnik med potovanjem Wilsona v Evropo opravljal samo tekoče posle in sicer pod nadzorstvom sovesta, ki bi ga dojel Wilson in bi prava vladarska oblast ostala v njegovih rokah.

Vesti iz primorskih dežel.

Začetek šolskega leta na Ciril-Metodovi deški ljudski in meščanski šoli v Trstu. Vpisovanje se bo vršilo od 12. do 14. t. m. od 9. do 11. ure popoldne pri Sv. Jakobu in na Acquedottu.

Nemška ljudska šola v Pulju na deželne stroške. Kam vede politika avstrijske centralne vlade na jugu, nam pred očuje bližnja otvoritev deželne nemške ljudske šole v Pulju: katere ustanovitev je sklenil c. kr. deželni šolski svet za Istro z odlokom 21. avgusta t. l., št. 1787/1716. Pričakujemo prav odločnega upora proti germanizaciji in Istri. V Pulju že obstoji nemška državna moška in ženska ljudska in meščanska šola.

Begunci na Ogrskem. »Osrednji odbor« na Dunaju. Bankgasse 2. poroča: Veliko je naših beguncev raztresenih po Ogrskem, ki ne prejemajo begun. podpore. »Osrednji odbor« je posredoval njim v prid na vseh pristojnih mestih, dognal je to sporno vprašanje tudi instancnim putem ter poroča o končnem uspehu sledeče: Ni krivda avstrijskih oblastil, ako begunci na Ogrskem ne dobijo begunske podpore, ki bi jim tilkala po zakonu 31. decembra 1917, D 2, št. 15/18, marveč edinole ogrskih. Ogrska je država zase in ni prisiljena, sprejemati avstrijskih beguncev na svoje ozemlje. Na avstrijski strani tolačijo sicer merodajni krogi to begunsko vprašanje za skupno vojno zadevo držav, zato ima tudi § 1. begunskega zakona določbo, da imajo vsi begunci pravico do podpore, brez oziroma na končno ureditev zaračunanja teh

vojnih izdatkov. Zakonodajala je mislila na morebitno zaračunanje po vzgledu drugih skupnih vojnih izdatkov po običajnem ključu med Avstrijo in Ogrsko. Toda ogrska vlada neče o takem skupnem podpiranju beguncem nič vedeti in je na stališču, naj skrbi vsaka država za svoje begunce. Da je Ogrska sporekla sprejela na svoje ozemlje večje število beguncem iz Avstrije, je bilo treba z vlado posebnih dogovorov. Ogrska vlada je pozneje hotela te begunce poslati nazaj v Avstrijo, — ali centralno transportno vodstvo ni imelo železniških voz na razpolago. In le tako so ostali ti begunci na Ogrskem. Posamezne begunske rodbine, ki so se na svojo pest naselile na Ogrskem, bi mogle dobiti begunsko podporo le tedaj, ako ogrske oblasti v to privole, sicer — ne. Avstrijska vlada je že mislila na to, da bi pošiljala begun. podporo po — poštinih nakaznicah, ker bi jej bilo ljub, da bi ostalo kolikor mogoče velike begunce na Ogrskem, kjer je prehrana lažja in bi za vse te naše oblasti ne morale skrbeti. Ali Ogrji ne marajo »tujih« tedev in se upirajo, da bi jih avstrijska vlada z begunsko podporo vzdrževala na ogrskem ozemlju. Ako bi torej avstrijska vlada pošiljala begunsko podporo na Ogrsko, bi tamonjska vlada begunce iztirala. To se zadnje čase itak že godi v čedalje večji meri, posebno galiske žide pošiljačo čez mejo. Na ta način je končno doganeno vprašanje begunske podpore za našince na Ogrskem. Kdor hoče ostati tam, ne sme računati na begunsko podporo; kdor pa ne more brez begunske podpore izhajati, se mora preseliti v Avstrijo. Mnogi begunci so tako storili, drugi morajo biti lepo tiho, ako hočejo tam ostati, ker jim to kaže iz različnih osebnih in rodbinskih razlogov. »Osrednji odbor« prosi, da se begunci na Ogrskem ne obračajo več nanj v taki zadevi, ker je to vprašanje s tem končno rešeno.

Dnevne vesti.

— Vojna odlikovanja. Z vojaškim zaslužnim križem tretjega razreda z vojno dekoracijo in meči sta odlikovana rezervni nadporočnik Fran Poljak 26. strel. polka in poročnik Ivan Klisanič 17. pešpolka. Znova je dobil cesarsko pohvalno priznanje z meči rezervni poročnik Ulrik Vričko 1. strel. polka. Z viteškim križem Fran Josipovega reda z vojno dekoracijo je odlikovan rezervni vojni kurat Jakob Mejač. Znova je dobil cesarsko pohvalno priznanje z meči rezervni poročnik Miroslav Sinkovec 2. strel. polka. Z vojaškim zaslužnim križem tretjega razreda z vojno dekoracijo je odlikovan rezervni nadporočnik Rudolf Groselj.

— Šestih odlikovan, in sicer to pot s srebrnim križem s krono je Ljubljancin Jos. Zajec, rezervni podčastnik, bivši privatni uradnik iz Ljubljane, sedaj nekje na tirolski fronti.

— Imenovanja v sodni službi na Stajerskem. Deželosodna svetnika Hubert Wagner v Celju in Josip Sterger v Mariboru sta dobila naslov in značaj višjega deželosodnega svetnika. Prvi državni pravdnik dr. Ferdinand Duchatsch je imenovan za višjega deželosodnega svetnika v Mariboru.

— Draginski doklade za učiteljstvo, ki jih priobčuje državni zakonik v smislu svoječasnega sklepa državnega zbora in o katerih smo že poročali, se bodo nakazale za celo leto 1918 nazaj.

— Sestanek vpoškojenega učiteljstva. Vpoškojeno učiteljstvo ima v petek, dne 6. septembra ob 4. popoldne v telovadnici druge mestne deške šole v sestanek. Vsakdo naj prinese s seboj toliko kron, kolikor ima družinskih članov ter kavine karte.

— Predsednik lužne žemnice dvorni svetnik baron Eger je umrl v nedeljo, dne 1. septembra na Dunaju po večmesečni bolezni.

— Pomanjkanje zdravil. Z Dunaja poročajo, da je obljubila nemška vlada, da bo dala potem novo ustanovljene centre za zdravila tudi Avstriji na razpolago večje množine najpotrebnejših zdravil. S tem bo znatno olajšano dosedanje obično pomanjkanje zdravil in drugih zdravniških pripomočkov.

— Izboljšanje položaja privatnih nastavitelcev. Glede na slabe plače privatnih nastavitelcev je ministrstvo za socialno oskrbo izdelalo zakonski načrt, po katerem se ustanove tarifne komisije, ki bodo imele nalogo urediti službeno razmerje vseh privatnih nastavitelcev. Upati je, da bo imela akcija ugoden rezultat.

— Na sporedu intraširnega koncerta »Ljubljanskega Zvona« v Narodnem domu so tudi moderni samospevi, predvsem krasna »Gorska balada« Vilka Novaka. A. Lajovčeva »Cveti, cveti rožica«, S. Santlovi »Galebic ter dr. G. Krekova, času primeran, »Pogodba«. Mešani in moški zbor zapojejo več lepih narodnih pesmic, med njimi čutapolno »Pojdem v ruce«. Konec koncerta tvori E. Adamičev velik zbor: »Deklica in ptič«. Zanimanje občinstva za koncert je veliko.

sedežev še malo na razpolago. Dobiva jo se v trafiki v Prešernovi ulici. Zvišanje poštne pristojbine. Od 1. septembra t. l. naprej se zvišajo razne poštne pristojbine. 1. Pisma: za pismo do 20 gr se bo plačalo 20 v, za vsakih nadaljnjih 20 gr 5 v, povška. Pisma so dovoljena začasno samo do 250 gr. 2. Poštne dopisnice: za navadno 10 v, za dvojnato 20 v, 3. Zalepke: 20 v, 4. Tiskovine: v prometu z Nemčijo, Ogrsko, Bosno-Hercegovino do 50 gr 5 v, do 100 gr 11 v, za vsakih nadaljnjih 50 gr 3 v, več. V inozemskem prometu ni nobene izpremembe. 5. Vrednostna pisma (zaprti) razven pristojbine (za te), kakor pri priporočenihih pismih za vsakih 300 K 10 v. vrednostne pristojbine. 6. Poštne nakaznice: do 50 K 25 v, za vsakih nadaljnjih 50 kron 5 v, več. 7. Zavitki (se morajo v bodoče frankovano predajati): do 5 kg 100 v, do 10 kg 220 v, do 15 kilogramov 320 vinarjev, do 20 kg 420 v, za razsežne zavitke do 5 kg 1 K 40 v, do 10 kg 3 K 20 v, do 15 kg 4 K 70 v, do 20 kg 6 K 20 v; zavitke z označbo vrednosti se plača vrednostna pristojbina 10 v, za vsakih 300 K navedene vrednosti. 8. Nujno dostavljanje: nujnostna dostavnina v ožjem nujnostnem dostavljalnem okraju znaša 1 K za vsak zavitek in 60 v, za vsako drugo pošiljko; v daljnem nujnostnem dostavljalnem okraju 2 K brez razlike. Prebivalstvo se opozarja na ta zvišanja s pripombo, da se tudi tokrat ne določa nobena prehodna doba, tekom katere bi se morebiti za nezadostno frankovane pošiljke pobirala samo navadna manjša poština.

— Za one, ki so oškodovani vsled vojne. Ker se zelo širi napadna govornica, da tisti vojni oškodovanci, ki dobe posojilo pri vojni - kreditnem zavodu za južno vojno okrožje, nimajo pravice do morebitne vojne odškodnine, naznanja s tem vojni - kreditni zavod za južno vojno okrožje, da dotični vsled vojne oškodovani nikakor ne izgube svojih pravic do vojne odškodnine, ampak da so le dolžni, ako so pri tem zavodu prejeli posojilo, tisto vojno odškodnino predvsem porabiti za poravnavo tega posojila.

— V slovensko hišo slovenske slike! V svojem stremeljenju, nuditi lepe in dobre slovenske umetniške reprodukcije domačih umetnikov ter oprta na mnogobrojne simpatije zavedne slovenske javnosti, je založila Umetniška propaganda v Ljubljani »Ciklus petih slovenskih slik« po originalu akademikega slikar Fr. Klemenčiča in Henrike Santove. Uverjeni smo, da se te v krasnem barvotisku in prikupljivem formatu 24x30 cm izvršene slike, ki se od originalov malodane nič ne razlikujejo, splošno priljubijo in vsaj v skromnem začetku pripomorejo, da postanejo naši domovi res pravi slovenski domovi. Prvotiski teh slik, ki prav v kratkem izidejo, so razstavljeni v izložbi »Umetniške propaganda«, Sodna ulica 5. — Prospekti vsakomur na razpolago.

— Umrl je v Ljubljani rodbini g. Salmiča Tonček v starosti 5½ let. Pogreb se vrši jutri.

— Mahrova hiša prodana. Mahrova hiša, v kateri se je nahajala nemška trgovska šola z internatom je bila prodana. Kakor se zatiruje, jo je kupila graška trgovska trdnica Kastner & Ohler, govorilo se je pa tudi, da se z Mahrom pogaja kanonik Lampe. Lastnik Artur Mahr naznanja, da svoje šole prihodnje leto ne bo več odprl.

— Ureditve vporabe petroleja in prometa s petrolejem po zimi 1918/19. C. kr. deželni predsednik za Kranjsko priobčuje v uradnem listu ukaz o ureditvi vporabe petroleja. Zahtevno do prejema petroleja v druge namene kakor za razsvetljavo je naznaniti pri petrolejski centrali na Dunaju I. Wiplingerstrasse 29, ravnotako tudi zahtevno do prejema petroleja za razsvetljavo, ako znaša mesečna potreba več kakor 20 litrov. Prošnjo je treba podati najprej pristojnemu političnemu okrajnemu uradu. Petrolej za razsvetljavo pri mesečnih potrebah do 20 litrov se odda iz množice petroleja, ki je nakazana političnemu okraju po posebnih navodilih. Veletržci in prodajalci na drobno so dolžni imeti zabeležne knjige, katere zaključijo koncem vsakega meseca. Veletržci so dolžni vsako došlo pošiljatev petroleja naznaniti tekom 24 ur politični oblasti. Vsak prodajalec na drobno je dolžan vsako poslano mu množico petroleja še na dan prihoda naznaniti politični oblasti. Ta petrolej se sme prirediti oddajati še le 48 ur po znanilu, ako politična oblast ne določi krajše dobe. Prestopki ukaza se kaznujejo z globo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

— Vojaški dopusti za visokošolce in dijake srednjih šol v študijske svrhe. Izšla je nova naredba glede vojaških dopustov v študijske svrhe. Visokošolci in absolvirani srednješolci, iz vzemši gažiste po poklicu, potrebujejo za inškrpcijo vojaškega dovoljenja, ali vojaška služba ne sme nič trpeti radi tega. Dopusti za pripravo in izvršitev visokošolskih izpitov, poklicnih izpitov ali za absolviranje semestra se morejo dovoliti za štiri tedne, za semester 12 tednov; študijski dopust dobe le oni, ki so bili vsled vojnega službovanja zadržani glede inškrpcije

oziroma študijskega nadaljevanja. Na visokih šolah in višjih učnih zavodih se vrše izpiti tekom vsega študijskega leta. Dajejo se dopusti po štiri do šest tednov od 1. oktobra 1918. do 15. julija 1919. Za dvanaštedenski dopust za absolviranje semestra veljajo začetni termini 1. okt. 1918., 1. jan. in 1. maja 1919. Naredba obsega še razne obširne podrobnosti.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda v Boh. Bistrici priredila v Malo gospodnjo dne 8. sept. v prostorih »Grand hotel Triglav« veselico s petjem, godbo, plesom in šalivo pošto, v prid Cirila in Metoda, podružnice kakor i tudi z 10% od čistih dohodkov za v vojni oslepele vojake. Pri veselici sodeluje tamburaško društvo iz Osešnice. Začetek ob 4. uri popoldne.

— Narodna čitalnica v Novem mestu je priredila v dvorani Nar. doma v soboto 2. avg. Govekarjevo igro »Legionarij«, ki se je na splošno željo ponovila v nedeljo zvečer. Uprizoritev je v vsakem oziru uspešna. Igra sama na sebi je nad vse zanimiva in privlačna, zato ni čudno, če se je občinstvo odzvalo povabilu v tako mnogobrojni udeležbi. Dejanje se vrši v Napoleonovih časih, v viharnem razdobju. Na pozorišče pridejo do visoke veljave najprejste scene, kakor odhod legionarjev na vojsko, ali na taborišče vojakov-legionarjev v romantično divji soteski. V te razburilive scene je vpletena ljubezna inženierja Basaja do Lavre, a to mehko razpoloženje uniči naposled zločina roka Brnišca, vsled česar se dejanje stonjuje celo do tragedije. Kar se tiče igralcev, so ti vestno izpolnili svojo nalogo. Posebno pa je treba omeniti za diletanta nenavadno izbornu predstavljavca Basaja, ki je mnogo pripomogel do razveseljenja uspeha uprizoritve. Občinstvo bo gotovo dolgo ostal v spominu Jez, ki je s svojokrasno vlogo izvalil pri vsakem svojem na stopu bučen smeh in pritrevanje. Priporočamo, da bi se vztrajno vpisovali podobne igre, in bi se s tem razširilo vsepovedno nagajenje in zanimanje za gledališče. S tem bi imeli na tudi igralci priliko izpolniti se v dramatični umetnosti, oprostiti se napak, ki se diletanti rade primerijo in dobiti veselje za uprizorjanje slovenskih iger. Zato toplo pozdravljamo podobne pojave po vseh naših mestih.

— Iz Krškega. V prid skladu slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani priredi krški orkester dne 8. septembra t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Gregorij zanimiv koncert z bogatim vspeedom. Med drugimi točkami se bo izvajala Rossinijeva uvertura Viljem Tell, ki zahteva veliko glasbenega umevanja in tehničnega znanja sodelujočih, nadalje Dvořakov slovenski ples št. 8. Bizetov Čaroben, potem svira gđ. Santlova na gosli dve skladbi in sicer »Sanje« Rusa Oslisa in »Kuyawiak« Poljaka Wieniawskiego. Z ozirom na nujno dolžnost vsakega posameznika, da prispeva čim največ za bodoče gledališče v Ljubljani pričakujemo častno udeležbo.

— Vihotapljanje živil iz Hrvaškega. Kr. hrvaška-slavonska in dalmatinska deželna vlada je dognala, da iz naše monarhijske potujoči razni krozi na Hrvaško ter vihotaapljanje sem razna živila. Ker je valed tega na Hrvaškem glede aprovizacije ogroženo domače prebivalstvo, je navedena deželna vlada proti temu početju izdala najstrožje naredbe, ki se bodo morale energično izvrševati. Varnostni organi imajo nalogo na Hrvaškem zavrniti vsakogar, ki bi prišel tja po živila. Komur bi se jih posredilo pa je prineseti čez mejo, se bodo tudi tu brez izjeme zaplenila. Občinstvo se vsled tega opozarja, da vihotaapljanje živil s Hrvaškega v lastnem interesu opusti.

— Nemško posestvo na prodaj. V Koveju je na prodaj obsežno mesto in kmetijsko posestvo za svojo 200.000 K. Prodajalec zahteva, da se kupi posestvo »hitro ali sploh ne«, kakor čitamo v današnji »Laibacher«.

— Savinjska podružnica S. P. D. obhaja letos 25letnico svojega obstanka. Na večjih krajih so se ustanovili posebni odbori, ki hočejo društvu »motno pomagati s tem, da nabirajo ustanovnike, letne nove člane in častna darila. Ustanovnik plača enkrat za vselej 100 K, letnik pa 6 K in 2 K vstopnine. V zavedno narodnem trgu Zalec je nabiral gđ. Angela Hodnikova in je dobila sledeče ustanovnike: g. Janko Šoster, trgovec; g. Vilko Kukec, veleposesnik; g. Vinko Kveder, veleposesnik; g. Vinko Vabič ml., veletržec; gospica Angela Hodnikova, vsi v Zalcu; gosp. Lojze Šribar ml. v St. Petru. Kot letniki so pristopili: g. Frano Pikl, veleposesnik; g. Ivan Vizovisek, trgovec; g. Rudolf Lorber, poštar; g. Vilko Senica; g. Eduard Kukec, veleposesnik; g. dr. Josip Jeraj, kaplan; gđ. Malika Varžazon, poštna uradnica; g. Mica Pilihi, trgovka; g. dr. Rih. Bergmann; zdravnik g. Jos. Kodre, živinozdravnik; g. Julka Kodre, sopraga živinozdravnika; g. Albin Mikuš, občinski tajnik; g. Fr. Hodnik ml.; g. dr. Kunst, zdravnik, vsi v Zalcu in g. Ivan Naraka, veleposesnik v Zgor. Ložnici ter g. Minka Detičkova v Kral. Vnohradih. Častno darilo je plačal gosp. Frano Roblek, veleposesnik v Zalcu.

10 K, ravno tako g. dr. Rih. Bergmann, drugi so plačali svojo navadno letnino. Lepa planinska hvala vrli nabiralateljci Angeli Hodnikovi za nabrano svoto 766 K. Dal Bog, da bi se tudi drugod našle tako požrtovalne nabiralateljice in pomagale društvu, da lahko svoje plodonošno narodno in planinsko delovanje nadaljuje ter ohrani naše lepe planine v slovenskih rokah.

— Ciril - Metodova podružnica v St. Pavlu ob Prebodu je priredila v nedeljo, dne 1. septembra v prostorih prebolskega gradu, ki jih je oskrbnitvo radevolje prepuščilo, izbornu veselico z igro »Ciganice«. Skrbno pripravljena igra in živahna prosta zabava sta gotovo zadovoljili tako prireditelje kakor množično občinstvo. Ciril - Metodovi družbi pa prinesli lep dohodek.

— Iz Pečnice na Korškem. Iz naše župnije so padli, umrli na zadobljenih ranah v bolnišnicah ali so že toliko časa pogrešani, da se je bati, da se ne bodo več vrnili, tile vojaški: Iz Pečnice: Andrej Pečnik, Franc Pečnik Bvatincev, Jožef Rup Pečnikov hlapec. Iz Zgor. Boroveli: Tomaž Pečnik Lesjak, Jakob in Jan. Pečnik Kvedrova, Filip Aichholzer Cvanegar, Gregor Aichholzer Cvanegarjev, Gregor Majer Stanhaverjev, Iz Ledenice: Alojzij Azgan Lorenč, Vidman Anton Cenjak, Franc Mikl Tomelnov, Jožef Kodre, Iz Sp. Boroveli: Anton Wuzela Šuštarčev, Mešik Jakob, Iz Malnice: J. Rezman Remanov in Simon Božic Škoflino, Iz dravske župnije: J. Seisl, ml. zgor. Gregor Aichholzer Hojč, Valentin Škofar Hafnerjev, Matija Treiber, Fil. Fuger Smoček, Viktor Božic Klamfarjev, Anton Majer, Franc Strnad Strnadov, Jurij Trupe Luk, Vincenc Meher Ožbejev, Alojzij Božic Šibirakov, Jožef Weber, mlinar, Jožef Wank in Jakob Lepužič Žvižgovčev.

— Oblika za begunce, ki stanujejo v Ljubljani. Za zimsko obleko se bo vpisovalo pri tukašnjem mestnem magistratu v naslednjem redu: Dne 9. in 10. septembra so na vrsti stranke z začenicami A in B; dne 11. septembra C; dne 12. septembra C do E; dne 13. in 14. septembra F-H; dne 16. in 17. septembra I-K; dne 18. in 19. septembra L in M; dne 20. in 21. septembra N-P; dne 23. septembra R; dne 24. in 25. septembra S in S; dne 26. septembra T in U; dne 27. septembra V; dne 28. septembra W-Z. Uradne ure so vsak dan od 8. do 12. popoldne. Vsak begunec naj prinese s seboj plačilno polo in potrdilo o oddaji starih oblek. — Stara obleka se lahko odda vsak dan od 2. do 5. popoldne na stražnici mestnega magistrata; tudi tu se je treba izkazati s plačilno polo. — Begunci, katerim je bila ustavljena denarna podpora, nimajo več pravice do oblike in čevljev.

— Zamenjava bakrenih cilindrov od kopalnih peč. C. kr. deželna vlada je izmenjavo kopalnih peč začasno sistrala, stranke torej niso dolžne nobenemu dopustiti, da bi ta dela izvršili, tudi ako se izkaže za uradno potrjeno legitimacijo. Pričetk izmenjalnih del se bo sivočasno zopet naznanil v listih.

— Kurent. Izšla je 2. številka s sledečo vsebino: Fran Milčinski: »V gorskem zakotju«. — F. Zgur: Kurentu. — Ferdo Plešić: Pravilice za odrasle: 3. O vredi krompirja. — Pavel Scheerbar: Jean Baptiste v galosah. — Manica: Pridi! — Matija Bahun: Na pojedini. Stara ljubezna. — Vračunal se je. Zmornost. Iz političnih dnevnika. Dober odgovor. Previsoko cenjena. Vzorno gospodinjstvo. Darilo vojnega dobičkarja. Velikodušen. Časotetje. Spominska plošča. — V prilogi: Se ni določeno. V brvnici. Bistroni. Vzgajitelji. Stava. Listnica uredništva. — Sliki: Maksim Gaspari; Novi ministrski predsednik. Moderna končnica za panje. — France Podrekar: Otroci. Naši politiki: Kristan. — Arah Smrekar: Navjane cen. Zaplenjenol! — Kurent izhaja po dvakrat na mesec ter stane do konca tekočega leta 10 kron. Naroča se v upravnistvu Kurenta v Ljubljani. Stari trg 19. (Zvezna tiskarna).

— Zadušil se je v svoji spalni sobi posestnik in krčmar Andrej Praprotnik v Gornjem Logu. Požar v sobi je bil provzročil s pušenjem tobaka.

— Današnji spored v »Kino Idealu« je zopet veleznanim. Predvalja se eden najoriginalnejših filmov cele letošnje sezije, senzacionalna kriminalna naravnostna drama v štirih dejanjih: »Stučak Clemenceau«. Peti doživljaj slovečega kriminalista svetnika Anheima. V glavnih vlogah Marta Orlando in Karel Auen. Spored izpopolnjujejo najnovejša poročila z različnih bojišč ter komična dvodejanka »Uboji Otoni!«. Za mladino spored ni primeren. Zmerno povišanje cen. Predstave od 4. popoldne dalje, zadnja ob 9/9, ob ugodnem vremenu na vrtu s spremljevanjem gledališke godbe. — »Kino Ideal«.

— Izgubljen je bil na poti od Mestne hranilnice do kavarne »Evropa« denar, okoli 100 kron. Pošteni najditelj naj ga odda proti nagradi na Mestnem trgu št. 9 pri ge. Cotmanovi.

— Pozabljeni. Ubog nastavitelenc, ki je povabil svoj vistic v soboto v knjižnici za dozvolil okraj, v katerem se nahaja cela mesečna plača, prosi poštenega najditelja, da vistic odda v knjižnici proti dobri nagradi.

— Najden dežnik. Na pisalni mizi na glavnih pošti se je našel dežnik. Dobri se nazaj v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Aprovizacija.

— Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1500. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1500 prejmejo goveje meso v sredo dne 4. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1. do pol 2. št. 1 do 150, od pol 2. do 2. št. 151 do 300, od 2. do pol 3. št. 301 do 450, od pol 3. do 3. št. 451 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 750, od pol 4. do 4. št. 751 do 900, od 4. do pol 5. št. 901 do 1050, od pol 5. do 5. št. 1051 do 1200, od 5. do pol 6. št. 1201 do 1350, od pol 6. do 6. št. 1351 do 1500. Kilogram stane 2 K 80 v ter dobi stranka za vsako osebo 10 dkg mesa. Stranke naj pripravijo drobiž.

— Orehi za IV. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami III. in IV. uradniške skupine prejmejo orehe v sredo dne 4. t. m. popoldne pri Muhleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: III. uradniška skupina od 8. do 9. IV. uradniška skupina od 9. do 10. Stranke dobe za vsako osebo po pol kilograma orchov, kilogram stane 6 kron.

— Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v sredo, dne 4. t. m. od 7. do 9. ure jutraj v cerkvi sv. Jožefa.

— Oddaja mesa. Ker se vsled nemarnosti železniške uprave ni mogla živina pravčasno dostaviti v Ljubljano, ker stoji že nad 24 ur na predkolodvoru v Šiški, ne bodo oddajali jutri v sredo 4. t. m. mesarji mesa, temveč šele v četrtek v določenih urah.

— Pripadniki ubožne akcije. Vsi begunci iz Trsta, Reke, Istre in Dalmacije, ki bivajo v Ljubljani in so pripadniki ubožne akcije (razredov A, B, C, D in uradniških kategorij), se morajo zglasti na aprovizacijskem uradu. Poljska cesta št. 13/I. Kdor se tekom tega tedna do vstevši sobote 7. t. m. ne zglasti, se bo njegova izkaznica razveljavila. S seboj mora prinesiti izkaznico ubožne akcije. Ker se posebnih povabil ne bo razpošiljalo, naj se stranke brezpozojno same javijo, ker bi drugače za posledice same odgovarjale.

Razne stvari.

— Strupene gobe v Požunu. Tudi v Požunu bolelovali ljudje vsled zvižavanja gob. 11 oseb je umrlo, bolnih je bilo dobesedno okoli 70.

— Plača samo v živilih. Dimnikarji v Kraljevemgradu so sklenili, da bodo vršili svoj posel samo proti plači v živilih.

— Zgorela ladja. Iz Londona poročajo, da je zgorel parnik »Lake Manitovac«. Vozil je petrolej v vrednosti 800.000 funtov sterlingov.

— Zaplenjena žensitvanska pojedina. Iz Crnovic poročajo, da je tamkašnji mestni magistrat pri neki žensitvanski pojedini zaplenil belega krhna, tort in drugih živil za vrednost 20.000 kron. Zaplenjena živila so bila nato razdeljena med reveže.

— Po blaznicah mrjejo lakote. Iz Prage poročajo, da je v juliju v blaznicah v Bohemskih železnicah vsled lakote 8 oseb, 2 sta umrli, v Voparamu in še v neki drugi blaznici tudi zdravilo hodi z lakoto.

— Kdo hoče biti deveti mož? 80 let stara kmetica Madaszar v Hod Mező-Vasarhelyu je ubila svojega 7letnega moža. Bil je to osmi njen mož. Pet mož ji je umrlo naravne smrti, šestega moža je zastrelila ter je bila obojena na 7 let ječe. Sedmi mož se ji je ponosel, osmega moža je ubila. Kdo hoče biti deveti mož?

Gospodarstvo.

— Dunajska borza je pričela ta teden v dobrem razpoloženju. Kurzi vodilnih papirjev so šli navzgor za 6 do 17 K. Proti koncu poslovanja pa je nastopil večeraj preobrat. Kurzi so na splošno padli. Oficijozno poročilo borze pravi, da so vznemirjale vesti iz zapadnega bojišča vsled česar je privatni dunajski publikum začel prodajati papirje. Vse kaže, da se bo tudi danes v torek tendenca navzdol nadaljevala. Tudi Budimpešta je nastopila kot prodajalca.

— Denarni trg. Kakor poročajo uradni izkazi devizne centre na Dunaju, pada vrednost avstrijskega denarja napram inozemskemu. Po včerajšnjem kurzu se je plačalo za 100 nizozemskih goldinarjev 524 K, 100 berlinskih mark 169/35, 100 bulgarskih levov 127/50, 100 švicarskih frankov 250/50 in 100 švedskih kron 360 K.

Listnica uredništva.

F. F. Zabukovca. Naslov se glasi: S. Klara Verhunc, Blindeninstitut Odilnheim, Grade.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Slovenska Matice v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njen velezaslužni bivši večletni tajnik, gospod

Fran Podkrajšek

dne 31. avgusta t. l. umrl.

4594

Vrlenu, zavednemu in zvestemu rodoljubu bodi ohranjen trajen in časten spomin!

V Ljubljani, dne 2. septembra 1918.

Potrjim srcem javljamu pretužno vest, da je naš preljubljeni sinček oziroma bratec

Tonček

v starosti 5½ let dne 2. septembra 1918 po kratki in mučni boleznj izdihnil svojo blago dušo. Pogreb se vrši v sredo dne 4. septembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Škofja ulica št. 8.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 2. septembra 1918.

Anton in Ana Salmič, starši. — Slava, Mitel in Anica, sestrice. 4601

Slovensko Planinsko Društvo naznanja, da je dne 29. avgusta t. l. preminul njegov velikodušni dobrotnik, gospod

Franc Steinbauer

abs. pravnik in hišni posestnik v Kranju.

Prerana smrt je doletela idealnega mladeniča — ena se mu je želja izpolnila: v zemlji domači da truplo leži.

4602

Pisarniška moč,
išče za večerke ure primerne opravila. Vzame delo tudi na dom. Cenj. ponudbe se prosijo na upr. „Slov. Naroda“ pod: „Vestja 4588“.

Gojenki hooja sprejme se še ena gojenka.
Trinška cesta 11, I. nadst. desno.

MEBLIRANO SOBO
event. tudi s hrano v bližini Vodniškega trga. Želi mlad trgovec za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe pod „podjetnost 4595“ na upr. „Sl. N.“

Kupita se dve pisalni mizi.
Ponudbo na dobrodelno pisarno, Ljubljana, Poljanska cesta št. 4, Alojzije. 4570

Vreče na debelo
svilo v štrnrah kupi v vsaki množini Weingarten, Dunaj, VII., Katerserstr. 90. 4474

SUHE GORE (jurčke)
kakor tudi druge zapleni ne podvržene deželni in gozdne pristojbi (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

K 200.- nagrade
dobi, kdor preskrbi družini (4 osebe) kakršno bode stanovanje za takoj ali november. — Cenjene ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod „Nova oprava 4591“.

Preblavsko SLATINO
(Gajev vrelce)
priporoča v večji množini ali posamezne zaboje Frano Šitar, založna piva Goss, Ljubljana 7. 9838

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevni cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Kupim dobro ohranjene vinske sode
in kranjskega lesa. — Ponudbe na naslov Ljubljana, poštni predal 145

Spreten krojaški pomočnik
se sprejme takoj. Hrana in stanovanje lahko v hiši. Vilijem Pfundner, Kranj št. 128. 4537

Deček,
star 15 let, z dvema gimnazijskima razredoma in s pripravljanim razredom trgovske šole, želi vstopiti kot učenec k mehaniku ali elektrotehniku. — Prijazne ponudbe s pogoji do 15. septembra pod naslovom „Dolomjstvo št. 3/4533“ na upravn. „Slov. Nar.“

Kupim staro dobro vpečeno trgovsko hišo
z nekaj poselitvijo na Kranjskem ali Spod. Stajerskem. Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „dobro vpečena trgovina 4592“.

Trgovski učni in vzgojevalni zavod
v Ljubljani.
Sola, vnjanja in notranja, se v bodočem šolskem letu ne otvori. 4586
Arthur Mahr, ravnatelj.

KINO CENTRAL
v deželnem gledališču.
Sreda 4., četrtak 5. in petek 6. septembra 1918:
Berač iz Saverna
Dramatična filmska igra. Sestavil: FRANC HOFER.
Prvikrat v Avstriji se predstavlja ta film v Ljubljani.
Mi za mladino.
V soboto in nedeljo velikianski živalski film:
V SVETU ZVERIN.
Tudi mladini pristopno. 4583

Proda se moško kolo
Miklojeva ulica 5, I. nadst. 4572

Prodaj vinske sode.
Martolanc, Metelkova ulica št. 19.

Katera manufakturna ali specerijarska trgovina sprejme 14-letnega fanta iz uradnih krogov kot vajenca v uk? — Naslov v uredništvu „Sloven. Nar.“ — 4556

Spretna, jako poštna KUHARICA
se ob visoki plači išče za takoj k 2 osebam. Naslov pove upr. Sl. N. 4581

Kupi se dobro ohranjen pianino.
Cenj. ponudbe na upravn. „Slov. Naroda“ pod: „dober pianino 4524“.

Mast ali druga živila
se dobe za fino namizno olje. Kje, pove upravnitvo „Slov. Naroda“ 4564

Mestni učitelj sprejme 2 dijaka na hrano in stanovanje.
Strogo nadzorstvo in pomoč pri učenju. Plačilo v živilih. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Nar.“ pod: „Sola 4542“.

ABSOLVENTINJA
trg. tečaja, večša slov. stenografije kakor tudi slov. in nem. korespondence, išče primerne službe v Ljubljani. Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ — 4573

Stenograf in strojepisec
event. stenografijo in strojepisec išče odvetniška pisarna v Ljubljani. — Pogoji sprejema perfektno znanje stenografije in strojepisa. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na administracijo „Slov. Naroda“ pod gajlo: „Nujno 4574“.

Kupim hišo
v Ljubljani, v dobrem stanju, tudi posvetno ali podjetje na Kranjskem ali Spod. Stajerskem v bližini želez. postaje z živim in mrtvim blagom. — Cena od 50.000 do 250.000 kron. Cenj. ponudbe se naslovijo na upr. „Sl. N.“ pod: „Podjetje in trgovina 4472“.

PRODAJALKA
v trgovini z mešanim blagom, večša slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo, najraje kam na deželi. Nastop 15. oktobra. — Pismene pod „Prodajalka 4466“ na pošto Mokronog.

Blagajničarka
in učenka se takoj sprejmeta. Prednost imajo take, ki stanujejo v Ljubljani. — Ponudbe na trdiko Fr. Iglič, trgovina s papirjem, Ljubljana, Mestni trg št. 11. 4539

Absolventinja
slov. trg. šole v Ljubljani, zmožna slovensčine in nemške, deloma italijanske v govoru in pisanju, stenografije, strojepisa, eno- in dvostavnega knjigovodstva, želi primerne službe v kakršni trgovini ali banki. Naslov pove upravnitvo „Sloven. Naroda“ — 4418

Iščem dobro ohranjeno pohištvo
(spalnica). — Plačam v živilih ali deloma tudi v denarju. Ponudbe pod: „pohištvo 4554“ na upr. „Sl. Nar.“

ABSOLVENTINJA
5. gimnazijskega razreda išče primerne službe. Cenjene ponudbe na upr. „Sl. Nar.“ pod Absolventinja 4590.

Boljša redovina išče STANOVANJE
za učenko licejske šole. Ponudbe naj se pošljejo na postajo Videm-Krško.

Postrežnica
se išče. — Vprašanja na WILCHER, Krievniška ulica št. 6. — 4597

Vrtnarski učenec
se sprejme takoj pri AL. KORSIKA, Blewelsova cesta (Vrtač) št. 3. Pogoji se zvedo pri lastniku. — 4410

Proda se več litrskih in politrskih steklenic limonove esence
in tenof (gorčica) v kozarčih po 1/2 kg. — Cene po dogovoru. Kje, pove upravnitvo „Sloven. Naroda“ — 4513

Spretna šivilja
se sprejme takoj na dom. Na razpolago ima hrano, stanovanje in kopalniške kopeli. — Plača po dogovoru. Ponudbe na „št. 71, poste restante, Toplice pri Novem mestu. 4589

strešnika
novega ali starega. Ponudbe: Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg št. 11. 4535

DEKLICA
katera je delovala več let v špecerij-ski trgovini, ter druga hišna dela rada opravlja, išče primerne službe. Ponudbe naj se pošiljajo na Jozefo Rim-pel na Vidmu, Stajersko. 4544

Proda se takoj dobro ohranjen pisalni stroj
znamka „Ideal“ in ena blagajna št. 2 „Wertheim“. Vpraša se na poštni predal 110, Ljubljana. 4538

Prodaj več hekto KISA.
Cena po dogovoru. Franc Potočnik, posestnik in gostilničar v Drešivasi, pošta Pilberk, Koroško. 4522

Vzgojiteljica s prakso
ki ima ljubezu do otrok in potrebno znanje za ljudski šole, in deklica za vsa dela

deklica za vsa dela
poleg kuharice, se sprejmeta v Ljubljani. Naslov pri upr. „Sl. Nar.“ 4532

Prodajo se:
Železne postelje, slavnice, žimnice, odeje, podglavniki, omare, posoda, mize, stoli, klavir, biljard, pisalni stroji, Ljubljana, Cesarja Jožeta trg št. 10, od 16.—20. septembra vsaki dan od 9. ure dopoldne do 4. ure popoldne. 4585

Išče se več in zanesljiv mlinar ::
za večjo tovarno cementa na Spod. Stajerskem. Poleg dobre plače pristo stanovanje, kurjava in luč. Hrana iz tvorniške kuhinje odnosno živila iz konzuma po zmerni ceni. — Ponudbe s prepisi spraveval ter navedbo mogočega vstopa, pod: „T. G. 23/4563“ na upravnitvo „Slovenskega Naroda“.

Bukovo oglje
se dobi pri trdiki 4580
Fran Guštin v Metliki.
Oddajajo se samo cele vreče.
Cena za kigr oglja je K 150.

Izpušcaje
hraste, srbčice, grinte in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojni K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože škatljica K 3.—. Oboje se dobi prot. vposlatvi zneska od Paratol-Werke Apotheker Uimer, v Budimpešti VII-24. Rózsza utca 21.

Za 10 kg moke
ničlarice (nularice) dam 1 kg prave kave. Po dogovoru zamenjati tudi za drugo blago. 4147
Samuel Perojevič, poštni pristav
Trst, Lazzaretto 39.

VABILO
na izredni občni ZBOR
Občne centrale v Ljubljani
za obnovo Goriske, r. z. z. o. z., ki se bo vršil dne 11. septembra 1918 ob 6. uri zvečer v prostorih Občno-kredilne zadruge v Ljubljani, v Sečal ulici.

Dnevni red:
1. Pristop k Vojni trgovinski družbi z o. z. za Primorje. 4575
2. Slučajnosti.

Načelstvo.

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Iščeta se DVE SOBI
za pisarniške namene eventualno lokal srednje velikosti. Ponudbe pod „V. Z. 4576“ na upr. „Slov. Naroda.“

Hišo ali vilo
novejšo, moderno stavbo v Ljubljani ali na periferiji, kupim. — Rožna dolina izključena. Pismene ponudbe z navedbo kupne cene (do 100.000 K) pod: „vila št. 45/4576“ na upr. „Slov. Nar.“

Popolnoma nova knjigovoznica ::
se takoj proda. Ima štiri stroje, rezalni stroj, stroj za lepenco, stroj za zlatenje in okroglo vogale ter vse spajajoče potrebne orodje. Kupim dobro ohranjeno motorno kolo na dva cilindra. — Izve se pri lastniku — 4582

Alois Zorič, Krško.

DAMSKA + MESEČNA PREVEZA
zdravniško priporočena Varuje pred otiščanjem, dobro vsesava, piše, komoda in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Komplet garnitura K 8.—, 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.—, 30.—, najfinjša pa K 44.— in K 50.— Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmišljali aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijena. blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Stiegegasse 15. 1199

Domači čevlji
elegantna, okusna, lepa izvedba.
Ia. ženske št. 35—40 K 20-20
Ia. moške „ 41—45 K 22-20
Ia. ženske „ 35—40 K 13-50
Ia. moške „ 41—45 K 15-50
Corenica & Pušić, Dunaj VIII., Alberg. 14. 4521

„FAVORIT“ modni album
za JESEN in ZIMO na novo izšel, (cena K 2.—, s poštnino K 2'20), kakor tudi vsi kroji se dobivajo pri trdiki M. RANTH, Ljubljana, Martini trg. Glavno zast. za Kranjsko.

Ročne mline
za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavljajo samo 4416
edina češka trdka B. FINKE, Praga II, Vodičková 22.

Umetno gnojenje največji dobiček!
Nujno je, da naročite takoj 14% kajnit za jesensko gnojenje. Dobava umetnih gnojil je zelo težavna. Jamstvo za kvaliteto! Kulantna postrežba! Zahtevajte takoj ponudbo! 4518
Vinko Vablč, veletržec, Žalec, Južnostajersko.

Kolesarii, pozor!!
Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstr. patentirane obroče za kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marijo Terezijo cesti št. 6. — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 4534
Ernest Aljančič, Ljubljana.

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Iščem sposobnega instruktora ali instruktoric
za podučevanje poljskega jezika za takoj. Predstaviti se je Sodna ul. 11, II. nadst. desno od 1—2 pop.

V najem se odda
7 velikih prostorov za pisarniške svrhe posebno pripravljenih na Cesarja Jožeta trga št. 10, II. nadst. 4587

Kupi se vsaka množina tudi neoslojenega malinovega soka
In se prosijo za ponudbe sadja za most pod „Merkur 4599“ na upr. „S. N.“

Kupim vsako množino smrekovih in bukovih blodov
ter tudi piljen (žagan) les. Ponudbe z navedbo cene ičo. nakladalna postaja na: Jos. Šamsa, parna žaga v Ilirski Bistrici. 4598

Išče se za takoj služkinja ::
za večje mesto v Slavoniji. Zahteva se da je čista in da zna malo kuhati in pospravljati sobe. — Plača in obisk: dobra. Ponudbe naj se pošljejo pod: „Brijem 4600“ na upr. „Slov. Nar.“

Vreče
kupi 4421
MARTIN FLEISCHMANN, Gradec, Annenstrasse 49.

„FAVORIT“ modni album
za JESEN in ZIMO na novo izšel, (cena K 2.—, s poštnino K 2'20), kakor tudi vsi kroji se dobivajo pri trdiki M. RANTH, Ljubljana, Martini trg. Glavno zast. za Kranjsko.

Ročne mline
za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavljajo samo 4416
edina češka trdka B. FINKE, Praga II, Vodičková 22.

Umetno gnojenje največji dobiček!
Nujno je, da naročite takoj 14% kajnit za jesensko gnojenje. Dobava umetnih gnojil je zelo težavna. Jamstvo za kvaliteto! Kulantna postrežba! Zahtevajte takoj ponudbo! 4518
Vinko Vablč, veletržec, Žalec, Južnostajersko.

Kolesarii, pozor!!
Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstr. patentirane obroče za kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marijo Terezijo cesti št. 6. — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 4534
Ernest Aljančič, Ljubljana.

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442

Došle so zopet mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzdoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITT, zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravljen za vsako mletje. 4442